

je vedno treba, če se hoče iz hranilnice denar dobiti. To so hitro spoznali slovenski kmetje, ki so se koj od začetka oklenili posojilnic. To so pa k malu opazili tudi Nemci in nemškutarji. Začetkom so kričali zoper slov. posojilnice, kakor nad samim zlodejem; vsi njihovi listi od pokojnega lisjaka in Celjske vahte pa do graške „tagespošte“ so kar besneli zoper posojilnice; nič ni bilo tako slabega, da ga ne bi posojilnicam očitali. Zdaj je vse to potihnilo. Marsikateri Nemec in nemškutar, ki se je prej križal pred posojilnico, pride sedaj tiho in uljudno v slov. posojilnico po denar, raje celo kakor v nemško hranilnico! Tako si dobra reč, poštena slovenska posojilnica dobiva sama veljavo celo med nasprotniki.

Kaj toraj sledi iz povedanega?

Nemške hranilnice ne marajo Slovencev, razun kedar jim ti denar prinesó: one sovražijo slovenski jezik, podpirajo šulverein in vse protislovenske, nemškutarske namere. No pa prav, pa pustimo njih tudi mi Slovenci v miru; naj delajo samo z Nemci in za Nemce; mi jim tega ne zavidamo. Slovenci pa se oklenimo naših slovenskih posojilnic. Kdor hoče denar naložiti na obresti v kakem denarnem zavodu, nesi ga v posojilnico! Svoji k svojim! Iz posojilnic si opet Slovenci izposojujejo; čem več se v posojilnice denarja vlaga, tem več lahko te izposojujejo, tem lahko te sopet podpirajo Slovenci. Tako pomaga Slovenec lepo Slovencu, in to je prav in tako mora biti! Posojilnice bodo imele tedaj v kratkem toliko denarja, da bo vsak Slovenec, ki bo potreboval posojila, šel v slov. posojilnice, ter se mu bo tukaj lahko pomagalo, kolikor je potreben in vreden. Kar se bo zasluzilo pri tem, ostalo bo med Slovenci, in slovenske posojilnice, ki že sedaj mnogo podpirajo razne slovenske zavode, posebno pa uboge slovenske dijake, bodo takrat lahko že več storile in slovenski narod bo imel od tega največji dobiček.

To prevdari vsak Slovenec, in se ravnaj po tem!

I. D.

Gospodarske stvari.

Gnojenje, kedaj in koliko ga kaže?

Da vsak svet ni za vsako silje, zna vsak kmetovalec, pa tudi to vé, da pomaga gnoj, ako ga v pravi čas in pravo mero napelje, v tem veliko. Zato pa je tudi vselej bilo in ostane važno vprašanje, kedaj in koliko se naj navaža gnoj?

Za to leto pridemo sicer z odgovorom na to vprašanje skorej, da prepozno, vendar pa mislimo, da ne bode brez vsega, ako še v tej imenitni stvari nekaj izpregovorimo. Kakor kaže izkušinja, bode brž ko ne bolje, ako se navaža

večkrat gnoj na njivo, če tudi ne vselej v veliki, dovoljni meri. Kar se tiče ozimine, pšenice, in rži, dobro ji dene vsekako, ako pride na pognojeno zemljo, toda ona ne tirja preveč gnoj, tedaj pa je mogoče, da ga nekoliko spravimo njej na ljubo jeseni pod zemljo, drugo, večjo polovico pa ga navozimo poleti, kedar sejemo drugo silje za prvim, n. pr. repo.

To stori sicer le tisti kmet lahko, ki nima preveč zemlje, ima pa dovolje živine, da mu dela gnoj za čas, kedar mu ga je treba. Kdor pa nima take sreče, njemu svetuje se, naj ravna z gnojem prav in ga daje vselej tistej setvi, ki ga hoče največ imeti, toliko, kolikor ga ravno zmore, drugo mero gnoj naj pa potlej spravi na njivo, kedar seje drugo seme, t. j. to leto za prvim.

Le-ta navada ima še potlej drugo dobroto. Ako se napelje malo gnoj na njivo, treba ti je češ, nečeš trositi ga na tenko, na vse strani in gnoj pride torej na korist setvi, za katero si ga namenil. Potem pa je še to dobro, da še uživa tudi naslednja setev, n. pr. detelja tudi tega gnoj, sicer pa bi ga ne dobila. Ako pa se gnoji enkrat do dobra, potem pa nič več ne daje gnoj za dve setvi, to potlej ni mogoče, da bi ti še četrta setev storila dobro. Nekaj malega daje ti še potlej, ali k večjemu le eno košnjo.

Moj Bog, veliko se toži čez to, da se detelja ne razrašča dobro ter da že po prvi košnji nekam hira, kaj je tega krivo? Slabo gnojenje, toda to še ne toliko, kolikor da se gnoji premalo ali za enkrat skorej preveč, nič pa potlej za drugo setev.

Čudno je to, da je včasih kmet vesel, kedar najde pri preoranju, da je še cele kope gnoj, ter misli, da je za prihodnjo setev Bog vé, koliko gnoj na razpolaganje.

Nič ni to, kakor gola zmota. Take kepe gnoj so prazne, nekako vtrdile so se one ter ostale ti bodo včasih po več let, ne da bi le količjak koristile. To tedaj nikakor ni dobro gnojenje.

Ako pa čemo v resnici dobro gnojiti, ne storimo po takem nič kaj prav, če na en oral zapeljemo 6 ali 7 dobrih voz gnoj. Največkrat je to preveč — za tisto setev, za katero smo gnoj namenili. In gnoj je denar in to tak, da ga ni treba zametavati.

Bolje je pa tedaj na vsak način, če gnojimo večkrat njivo, naj že bode, da nimamo preveč gnoj, da ga navozimo vsakokrat veliko. Velikokrat, če mogoče za vsako setev gnojiti, to je najbolje. Kdor gnoji velikokrat, on ima skorej pri vsaki setvi srečo, nekaj vsaj dobode v tem, ko imajo sosedje morebiti pri enakem polju le malo, čeprav se jim ne more reči, da bi le malo gnojili.

Kakor so naši časi, treba nam je skrbeti,

da si tako udelamo polje, da imamo upanje iz vsake setve, vsaj nekaj spraviti si v korist ne samo za dom, ampak tudi za kupčijo. Bolj, ko moremo iz vsake setve nekaj imeti za na prodaj, bolj smo v stanu, kedar potrka davkarija na naša vrata, reči: noter! Brez groša nismo in torej smo nekako srečni, če vemo, da se otresemo lahko sitnih ljudi.

Sejmovi. Dne 24. novembra pri sv. Marjeti na Pesnici. Dne 25. novembra v Ločah na Bregu, v Ptuj. Dne 30. novembra pri sv. Andražu v Slov. gor., v Celju, v Strassu, v Rogatecu, v Veržaju, na Bizeljskem in v Svičini. Dne 3. decembra v Konjicah in na Planini.

Dopisi.

Iz Ptujске okolice. (Kaj je z novim okrajnim zastopom?) Dne 28. julija t. l. izvolil je novi okrajni zastop načelnštvo Minolo bode skoro štiri mesece od tega, toda posluje še vedno stari odbor, k sejam sklicujejo se stari odborniki. Ravno zdaj bode štiri leta, da je bil izvoljen stari okrajni zastop in je prišel žid na krmilo. Gospoda počuti se gotovo dobro, da se noče umakniti; mogoče pa tudi je, da se odstopa boji. Ker že tako dolgo čakamo, čakali še bomo nekaj časa, ker vemo, da mora priti dan, ko bode mestna gospoda s svojo židovsko glavo morala kopita in sila pobrati in iti. Mestjani so se sicer pritožili do upravnega sodišča, ker njih zagovornik dr. Mihelič ni prodrl s svojo reklamacijo, s katero je hotel mnogim kmetom vzeti volilno pravico v skupini velikih posestnikov, o tem bodem pa govoril drugokrat. Ta pritožba ne bode imela zaželenega uspeha. To pa so dosegli, da staremu zastopu ne bode treba odstopiti, dokler ne bode upravno sodišče izreklo svoje razsodbe. Tu je treba pomeniti, da pritožba slovenskih posestnikov v Celju in Mariboru gledé hišnih posestnikov ni imela enake moči; kajti slavno c. kr. namestništvo v Gradcu priskrbelo je cesarjevo potrjenje takoj, in se ni celó nič brigalo za slovenske pritožbe do upravnega sodišča. Meri se pač z z dvojno mero! Nas volilce to žali, ali moti se, kdor misli, da nas bode to splašilo! Kakor zadnjič, volili bodemo tudi v bodoče samo svoje možé v okrajni zastop, ker tu nam gre prva beseda. Pritožili smo se pa tudi mi do upravnega sodišča na Dunaju, ker je sl. c. kr. namestništvo v Gradcu vsprejelo Ptujске hišne posestnike in kočarje spet med velike posestnike. Upamo, da bode vendar enkrat prišla razsodba, s katero se bode dalo kmetu, kar je njegovega, in hišnemu posestniku v mestu, kar mu gre. Druzega ne terjamo, in to je gotovo, da se moramo mi avstrijski državljani v Avstriji pipati za svoje pravice!

Z Murskega polja. (Nenavadna gostija) Bilo je dne 6. t. m. in nekateri domoljubni gospodje iz Ljutomera so opozorili kmete v zgor. Krapju sicer na težko opravilo, a ker je neobhodno potrebno za mili slovenski rod, morala se je vendar nekaka žrtva storiti, kajti Slovenec ne stoji za drugimi rodi. Ljutomerski domoljubi so se za to oglasili pri Krapjenskih kmetih, kajti le ti stojijo v prvi vrsti domoljuba. Znano je pa le bolj redkim osebam za delo, katero se izvršuje že več časa za Avstro-ogersko monarhijo in v tem delu je treba, da tudi slovenski Muropoljec dobi svoj prostor in za to se je v zgornjem Krapju stvar izvršila. Dne 10. t. m. je imel priti slovenski umetnik, gosp. Jurij Šubic iz Dunaja, kateri se trudi za stvar. Zatoraj kratki čas, kajti naročeno je bilo kmetom omenjene vasi, ako jim je ljubo, lepo gostijo, kakor se prav običajno vrši, prirediti. Gosp. Šubic je hotel tako gostijo opazovati ter si je iz Ptujja pripeljal fotografa. Ta je glavne pomene „ženitve“ fotografiral. Krapjenski kmeti so stvar priskrbeli na lastne stroške in to v štirih dnevih. Drugači se pripravljajo pa po tri tjedne za njo, vse je bilo prav lepo, zanimivo in vse po zdravem okusu. V ta namen je Josip Karba rad prepustil vso hišo za veselico, ter se je primerno okinčala zunaj in znotraj z večimi narodnimi zastavami, avstrijsko in štajarsko. Zunaj nad vhodnimi vrati je bil napis „Dobro došli!“ Te črke so predstavljale slovensko trobojnico. V sobi je pa bil napis na eni strani: „Slovenci zjedimo se!“ na drugi pa: „Bog živi Slovence!“ potem je vezal napisa venec od ene strani pod stropom na drugo stran. Tu je bil v sredini prirejen iz živih ribic v glažu „grb“ zgornjega Krapja in sicer za to, ker imajo Krapjenčari krapa v vaškem grbu. Kmetje so za vse te olepsave skrbeli, kmetice so pa urno pripravljale razna jedila. Ljutomerski Slovenci, prijatelji slovenskega kmeta, so pa darovali tri sodčke vina. Akoravno je bilo dne 10. t. m. deževno vreme, pripeljal se je vendar g. Šubic in z njim fotograf in drugi gospodje iz Ljutomera. Takrat povzame sliko prvič iz življenja, kako idejo ženinovi „gosti“ po „sinaho“ in kako so pred njegovim prihodom vrata zaprta pri nevesti. Za to sliko se mu je vse prav običajno priskrbelo in predstavilo. Potem je povzel sliko, kako da se gostje iz cerkve vrnejo in potem nevesta v pričo vseh svatov prereže pri novem domu hleb kruha v znamenje, da si bo morala sama zdaj kruh služiti. Kolač je izročila visoko spoštovana mati Mica Mursa iz spodnjega Krapja in tudi za to sliko se je vse prav lepo priskrbelo. Potem pa, kadar se je začelo temniti, da ni bilo za fotografska opravila, videla je še v sobi povzeta slika iz narodnega življenja. Oblekli so se kmetje v narodno nošo in tudi kmetice